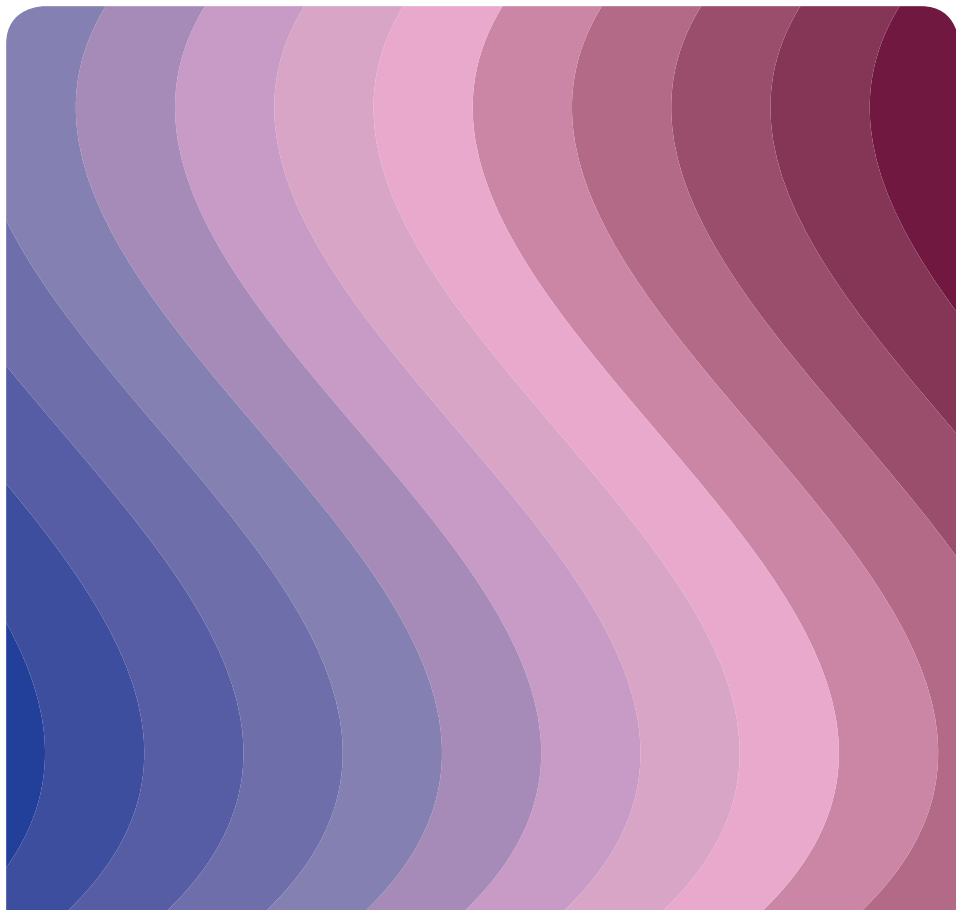

— • —
Praktische brochure voor artsen

AANGEPAST RIJBEWIJS BIJ ***diabetes***

— • —

© 2018 Diabetes Liga vzw
Eerste uitgave – september 2018

Verantwoordelijke uitgever:

Diabetes Liga vzw,
Ottergemsesteenweg 456, 9000 Gent

Layout: www.kliek.be

Druk: Graphius nv

Wettelijk depot: D/2018/13.305/3

Iedere nadruk is verboden, tenzij men een schriftelijke
toelating heeft bekomen van de Diabetes Liga vzw.

Contact:

Diabetes Liga vzw
Ottergemsesteenweg 456, 9000 Gent
09 220 05 20 - liga@diabetes.be
www.diabetes.be

Graag bedanken we voor de inhoudelijke feedback:

Dr. Luk Buyse

Huisarts/sportarts, Medisch huis De Statie

Dr. Paul Van Crombrugge

Endocrinoloog, OLV Ziekenhuis Aalst

Prof. Dr. Christophe De Block

Endocrinoloog, Universitair Ziekenhuis Antwerpen (UZA)

Peter Vander Eeck

CARA arts (Centrum voor Rijgeschiktheid en
voertuigAanpassing)

Lokaal Multidisciplinair Netwerk (LMN)

Regio Gent en Meetjesland

PRAKTISCHE INFORMATIE

Zodra de diagnose diabetes wordt gesteld, heeft de patiënt een aangepast rijbewijs nodig met een beperkte geldigheidsduur. Dit is een wettelijke verplichting en geldt voor elke persoon met diabetes!

De reden van beperking, in dit geval diabetes, wordt niet vermeld op het rijbewijs. Enkel de beperkte geldigheidsduur wordt vermeld (zie verder).

VOOR WIE?

Iedereen met diabetes, ongeacht de behandeling (ook indien enkel leefstijlaanpassing en dus geen medicatie)

WAT ZEGT DE WET?

- binnen de 4 werkdagen na diagnose dient de persoon een aangepast rijbewijs te hebben
- ook voor een voorlopig rijbewijs dient er een aangepast rijbewijs aangevraagd te worden

GROEP 1
privaat vervoer

GROEP 2
professioneel vervoer

WAT IS DE TAAK VAN DE BEHANDELEND ARTS?

- meegeven dat na diagnose een aanpassing van het rijbewijs wettelijk verplicht is
- ingevuld rijgeschiktheidsattest meegeven
- indien van toepassing een rijgeschiktheidsadvies meegeven

WAT IS DE TAAK VAN DE PATIËNT?

- oud rijbewijs, rijgeschiktheidsattest en/of -advies en identiteitskaart meenemen naar het gemeentehuis
- geldigheidsduur aangepast rijbewijs in het oog houden

WAT GEBEURT ER INDIEN DE PATIËNT DIT NIET NALEEFT?

- **geen aangepast rijbewijs = geen geldig rijbewijs en geen geldige autoverzekering**
- vervallen verklaring van recht op sturen
- strafbaar met geldboetes en/of gevangenisstraf

VERZEKERING

De autoverzekering is een verplichte verzekering. De premie ligt niet hoger voor personen met diabetes. Weet dat een verzekeraar geen patiënten mag weigeren omwille van hun diabetes!

Volgens de wet dient de verzekeraar wel op de hoogte gebracht te worden van het feit dat de patiënt een rijbewijs met een beperkte geldigheidsduur heeft. Hiervoor bezorgt de patiënt hen een kopie van het rijgeschiktheidsattest en/of recto verso kopie van het aangepast rijbewijs (hierop staat niet vermeld dat de patiënt diabetes heeft, wel dat hij/zij is onderzocht door de arts en rijgeschikt is). Om discussies achteraf te vermijden, kan dit best aangetekend verstuurd worden of met de vraag voor een bewijs van aflevering.

Om rijgeschikt verklaard te kunnen worden en een aangepast rijbewijs te kunnen aanvragen, moet je voldoen aan volgende algemene voorwaarden:

- Stabiele diabetes
- Regelmatig medische controle
- Voldoende inzicht in de pathologie 'diabetes'
- Kennis van het risico op een hypoglycemie en herkennen van symptomen
- Therapietrouw
- Diabeteseducatie ontvangen hebben

DE WETGEVING GEEFT NOG HET VOLGENDE MEE ...

- Een patiënt die bloedglucoseverlagende medicatie met verhoogd risico op een hypoglycemie neemt, moet altijd snelle suikers binnen handbereik hebben in het voertuig dat hij/zij bestuurt.
- Wanneer de resultaten van de bloedglucosewaarden beschikbaar zijn, bespreekt en evalueert de behandelend arts deze met de patiënt.
- Bij elke verlenging van de geldigheidsduur van de rijgeschiktheid legt de behandelend arts uit wat de voortekenen zijn van een hypoglycemie en hoe deze toestand kan worden vermeden.

•————•

RIJBEWIJS GROEP 1
privaat vervoer

•————•

WELKE GROEPEN OMVAT DIT?

	Twee- of driewielige bromfiets of een lichte vierwielers, naar bouw- of motorvermogen ($\leq 50 \text{ cm}^3$), met een bepaalde maximumsnelheid van meer dan 25 km/u en maximum 45 km/u. Een aanhangwagen mag hieraan worden gekoppeld. Het dragen van een helm is verplicht, behalve als het gaat om een bromfiets met drie wielen of een lichte vierwielers. Is de maximumsnelheid van de bromfiets $\leq 25 \text{ km/uur}$, dan is een rijbewijs niet nodig.	AM
	Motorfietsen: maximum 125 cc en 11 kW met een vermogens/gewichtsverhouding van minder dan 0,1 kW per kg en driewielers met motor ($> 50 \text{ cm}^3$ en/of $> 45 \text{ km/u}$) met een maximumvermogen tot 15 kW. Een aanhangwagen mag gekoppeld worden, behalve aan een motorfiets met zijspan waarvan het zijspanwiel niet is uitgerust met een rem.	A1
	Motorfiets: maximum 35 kW met een vermogens/gewichtsverhouding van minder dan 0,2 kW per kg. Opgelet: dit mag niet afgeleid zijn van voertuigen met meer dan het dubbele vermogen. Een aanhangwagen mag gekoppeld worden, behalve aan een motorfiets met zijspan waarvan het zijspanwiel niet is uitgerust met een rem.	A2
	Motorfietsen met of zonder zijspan met een vermogen van meer dan 35 kW en driewielers met een motorvermogen van meer dan 15 kW. Een aanhangwagen mag gekoppeld worden, behalve aan een motorfiets met zijspan waarvan het zijspanwiel niet is uitgerust met een rem.	A
	Een vierwielers met motor. Een auto waarvan de M.T.M.* maximum 3.500 kg bedraagt, ontworpen en gebouwd voor het vervoer van ten hoogste acht passagiers, de bestuurder niet meegerekend. Een aanhangwagen met een M.T.M. van maximum 750 kg mag eraan worden gekoppeld. Aan de voertuigen mag een aanhangwagen gekoppeld worden met een M.T.M. van meer dan 750 kg, op voorwaarde dat de M.T.M. van auto en aanhangwagen samen maximum 3.500 kg bedraagt. Indien de M.T.M. van de aanhangwagen meer dan 750 kg bedraagt en de M.T.M. van auto en aanhangwagen samen bedraagt meer dan 3.500 kg, moet 'code 96' vermeld worden op het rijbewijs.	B
	Rijdend voertuig van categorie B en een aanhangwagen of oplegger met een M.T.M. van meer dan 750 kg en maximum 3500 kg.	B + E
	Voertuigen gebruikt voor land- en bosbouw, inclusief aanhangwagens en voertuigen ingeschreven als landbouwmaterieel, landbouwmotor of maaimachine. Het rijbewijs is enkel geldig op Belgisch grondgebied.	G

* Maximum Toegelaten Massa

- Heeft de patiënt een **rijbewijs B behaald voor 1 mei 2011**, dan is hij/zij geschikt om een motor categorie A1 te besturen op Belgisch grondgebied.
- Heeft de patiënt een **rijbewijs B behaald na 1 mei 2011**, dan moet hij/zij 2 jaar over een rijbewijs B beschikken en 4 uur verplicht praktijkonderricht volgen in een erkende rijsschool om een motor categorie A1 te mogen besturen op Belgisch grondgebied (vermelding van code 372 bij categorie B op het rijbewijs).
- Categorie AM vervangt sinds mei 2013 categorie A3.
- Indien categorie A wordt aangeduid op het rijgeschiktheidsattest, dient ook categorie AM, A1 en A2 aangeduid te worden.

De foto op de elektronische identiteitskaart wordt meestal gebruikt voor het aangepast rijbewijs, tenzij de patiënt er niet meer voldoende op lijkt. De ambtenaar van de burgerlijke stand neemt hierover een beslissing.

RIJGESCHIKTHEIDSATTEST GROEP 1

Om een aangepast rijbewijs voor **privaat** vervoer (groep 1) aan te vragen, heeft de patiënt een **rijgeschiktheidsattest** nodig. Dit is een gestandaardiseerd formulier dat door de **behandelend arts** (dit is meestal de huisarts of endocrinoloog) wordt ingevuld, rekening houdend met de **diabetesbehandeling**:

Huisarts

Leefstijlaanpassingen

Orale antidiabetica

Injecties met GLP-1-analogen

Tot en met 2 insuline-injecties/dag

Endocrinoloog

3 of meer insuline-injecties/dag

Insulinepomp

Verhoogd risico op een ernstige hypo*

Na een ernstige hypo

Recurrente hypo** na een wachttijd van minimum 3 maanden met intrekking van het rijbewijs

* Een ernstige hypo wil zeggen dat een patiënt hulp of bijstand nodig heeft.

** Recurrente hypo wijst op een tweede aanval van een ernstige hypo in een periode van 12 maanden.

De behandelend arts vult in voor welke categorieën of subgroepen (dezelfde overeenkomstig met het rijbewijs) de patiënt rijgeschikt is, vult de eventuele voorwaarden of beperkingen in en noteert de beperkte geldigheidsduur. Het aangepast rijbewijs voor groep 1 is **maximum vijf jaar** geldig.

Indien er complicaties optreden ter hoogte van de ogen, het zenuwstelsel, het hart of de bloedvaten, is een doorverwijzing naar de desbetreffende specialist nodig om eerst advies in te winnen in verband met rijgeschiktheid. De patiënt heeft van deze specialisten een rijgeschiktheidsadvies nodig, dat wordt meegenomen naar de behandelend arts. Bij een oogonderzoek moet de patiënt, indien nodig met een optische correctie, een binoculaire gezichtsscherpte halen van minimum 5/10 om rijgeschikt verklaard te kunnen worden.

Na ondertekening en noteren van de datum waarop het voorgeschreven is, geeft de behandelend arts het rijgeschiktheidsattest mee en gaat de patiënt naar de dienst bevolking in het gemeentehuis. Het is belangrijk dat de patiënt zijn/haar identiteitskaart en het oude rijbewijs bij zich heeft.

KOSTEN

De eerste keer wordt een administratieve kost betaald voor het aangepast rijbewijs, wat neerkomt op ongeveer 25 euro. Nadien is dit gratis omdat er een hernieuwing is omwille van medische redenen. Uitzonderingen hierop zijn diefstal, verlies en gemeentes die standaard een bijkomende taks innen op rijbewijzen.

Maak de patiënten erop attent dat ze zelf de vervaldatum van het rijbewijs goed in het oog moeten houden!

Let erop dat voor elke (sub)categorie gekozen moet worden voor één van de drie mogelijkheden: rijgeschikt, niet rijgeschikt of rijgeschikt onder voorwaarden.

AM = categorie A3

Categorie A invullen:
vul ook AM, A1 en A2 in.

Bijlage 6 bij het KB van maart 1998 betreffende het rijbewijs: 'Minimum-normen en attesten inzake de lichamelijke en geestelijke geschiktheid voor het besturen van een motorvoertuig.'

Correct invullen:

Groep 1 maximum 5 jaar geldig
bv. van 10/09/2018 tot 09/09/2023

Bij een onstabiele gezondheidstoestand kan de behandelend arts een kortere periode opgeven (bv. 1 jaar)

Zeker invullen, anders geen geldig rijgeschiktheidsattest.

VII. RIJGESCHIKTHEIDSATTEST VOOR DE KANDIDAAT VOOR HET RIJBEWIJS VAN GROEP 1

Ik ondergetekende, _____, geneesheer, verklaar hierbij de hierna vermelde kandidaat onderzocht te hebben en hem/haar¹ overeenkomstig de bepalingen van bijlage 6 van het koninklijk besluit van 23 maart 1993 betreffende het rijbewijs naar de desbetreffende specialist(en) te hebben verwezen.

Op basis van mijn vaststellingen en de ingewonnen adviezen verklaar ik de kandidaat ²:

- ☐ niet rijgeschikt voor het besturen van voertuigen van de categorie ^(*)
☒ AM ☐ A1 ☐ A2 ☐ A ☐ B ☐ B+E ☐ G
- ☐ rijgeschikt voor het besturen van voertuigen van de categorie ^(*):
☐ AM ☐ A1 ☐ A2 ☐ A ☐ B ☐ B+E ☐ G
 zonder aanpassingen, voorwaarden noch beperkingen
- ☐ rijgeschikt voor het besturen van voertuigen van de categorie ^(*):
☒ AM ☐ A1 ☐ A2 ☒ A ☐ B ☐ B+E ☐ G
 onder volgende voorwaarden of beperkingen ^(*):
- ☐ code 02: gehoorprothese/hulp communicatie
- ☐ code 61: beperkt tot verkeersdeelname van 1 uur na zonsopgang tot 1 uur voor zons-
 ondergang
- ☐ code 62: beperkt tot verkeersdeelname binnen een straal van _____ km rond de woon-
 plaats of alleen in de aangegeven plaats-/landstreek
- ☐ code 63: beperkt tot het rijden zonder passagiers
- ☐ code 64: beperkt tot het rijden met een snelheid van niet meer dan _____ km/h
- ☐ code 65: rijden enkel onder begeleiding van een houder van een rijbewijs
- ☐ code 66: beperkt tot het besturen zonder aanhangwagen
- ☐ code 67: niet geldig op autosnelwegen
- ☐ code 68: zonder alcohol

Op basis van medische vaststellingen en, overeenkomstig voormelde **bijlage 6**, heeft deze geschiktheidsverklaring ²:

☐ een onbeperkte geldigheidsduur

☒ een geldigheidsduur beperkt tot:

Ik verklaar de mij ter beschikking gestelde medische adviezen te bewaren in het dossier van de kandidaat voor een periode van 6 jaar.

IDENTIFICATIE VAN DE KANDIDAAT

Naam:

Voornaam:

Geboortedatum:

Rijksregisternummer (facultatief)

Adres:

IDENTIFICATIE VAN DE GENEESHEER

Naam:

Adres

Stempel

Datum:

Handtekening

¹ *Schrappen wat niet past*

² *De van toepassing zijnde rubriek aan kruisen*

—••—

RIJBEWIJS GROEP 2
professioneel vervoer

—••—

WELKE GROEPEN OMVAT DIT?

	Voertuigen met een M.T.M.* van meer dan 3.500 kg en maximum 7.500 kg, ontworpen en gebouwd voor het vervoer van maximum acht passagiers, de bestuurder niet meegerekend. Een aanhangwagen met een M.T.M. van maximum 750 kg mag eraan gekoppeld worden.	C1
	Voertuigen met een M.T.M. van meer dan 7.500 kg, ontworpen en gebouwd voor het vervoer van maximum acht passagiers, de bestuurder niet meegerekend. Een aanhangwagen met een M.T.M. van maximum 750 kg mag eraan gekoppeld worden.	C
	Voertuig van categorie C en aanhangwagen of oplegger waarvan de M.T.M. meer bedraagt dan 750 kg.	C + E
	Voertuig van categorie C1 en aanhangwagen of oplegger met een M.T.M. van meer dan 750 kg, op voorwaarde dat de M.T.M. van vrachtwagen en aanhangwagen samen maximum 12.000 kg bedraagt. Rijdend voertuig van categorie B en aanhangwagen of oplegger met een M.T.M. van meer dan 3.500 kg, op voorwaarde dat de M.T.M. van voertuig categorie B en aanhangwagen samen maximum 12.000 kg bedraagt.	C1 + E
	Autobus/autocar die is ontworpen en gebouwd voor het vervoer van meer dan 8 passagiers en maximum 16 passagiers, de bestuurder niet meegerekend. De lengte van de autobus is maximum 8 meter. Een aanhangwagen met een M.T.M. van maximum 750 kg mag eraan gekoppeld worden. Bestuurder moet voldoen aan de vakbekwaamheidsvoorschriften.	D1
	Autobus/autocar die is ontworpen en gebouwd voor het vervoer van meer dan 16 passagiers, de bestuurder niet meegerekend. Een aanhangwagen met een M.T.M. van maximum 750 kg mag eraan gekoppeld worden. Bestuurder moet voldoen aan de vakbekwaamheidsvoorschriften.	D
	Autobus/autocar van categorie D en een aanhangwagen met een M.T.M. van meer dan 750 kg. Bestuurder moet voldoen aan de vakbekwaamheidsvoorschriften.	D + E
	Autobus/autocar van categorie D1 en een aanhangwagen met een M.T.M. van meer dan 750 kg. Bestuurder moet voldoen aan de vakbekwaamheidsvoorschriften.	D1 + E
	Rijbewijs B+E afgegeven voor 01/05/2013: Rijdend voertuig van categorie B en een aanhangwagen of oplegger met een M.T.M. van meer dan 3.500 kg, op voorwaarde dat de M.T.M. van het rijdend voertuig en aanhangwagen samen niet meer dan 12.000 kg bedraagt.	B + E

* Maximum Toegelaten Massa

Tot deze groep behoren ook alle categorieën bezoldigd of gelijkgesteld vervoer: taxichauffeurs, ambulanciers, buschauffeurs, verhuurdiensten met een chauffeur, bezoldigd leerlingenvervoer, rijjschoolinstructeurs die het praktische onderricht verstrekken.

RIJGESCHIKTHEIDSATTEST GROEP 2

Om een aangepast rijbewijs voor **professioneel** vervoer (groep 2) aan te vragen, heeft de patiënt een rijgeschiktheidsattest nodig. Dit is een gestandaardiseerd formulier dat enkel door een **arbeidsgeneesheer** (bv. Sociale Medische Rijksdienst, Medex, VDAB ...) wordt afgeleverd, rekening houdend met het verplichtend **rijgeschiktheidsadvies** van de behandelend arts (huisarts of endocrinoloog):

Huisarts

Leefstijlaanpassingen

Bloedglucoseverlagende medicatie (oraal en injecteerbaar) die geen hypo's veroorzaken

Endocrinoloog

Bloedglucoseverlagende medicatie (oraal en injecteerbaar) die hypo's veroorzaken

Insulinebehandeling

(insuline-injecties, insulinepomp)

Recurrente hypo* na een wachttijd van minimum 3 maanden met intrekking van het rijbewijs

* Recurrente hypo wijst op een tweede aanval van een ernstige hypo in een periode van 12 maanden.

Let erop dat voor elke categorie gekozen moet worden voor één van de drie mogelijkheden : rijgeschikt, niet rijgeschikt of rijgeschikt onder voorwaarden.

Correct invullen:

Groep 2 maximum 3 jaar geldig
bv. van 10/09/2018 tot 09/09/2021

Bij een onstabiele gezondheidstoestand kan de arbeidsgeneesheer een kortere periode opgeven (bv. 1 jaar)

* Het rijgeschiktheidsadvies is geen vooropgesteld document van de Federale Overheid, maar opgesteld door de Diabetes Liga vzw. Het is een handig instrument dat op vrijwillige basis kan worden gebruikt in de praktijk. Er kan ook een eigen opgesteld document met betrekking tot het rijgeschiktheidsadvies meegegeven worden aan de personen met diabetes.

Rijgeschiktheidsadvies (voor rijbewijs groep 2) BESTEMD VOOR DE KEUREND ARTS.

Keurend arts:

Ik ondergetekende,, geneesheer, verklaar hierbij de hierna vermelde kandida(a)t(e) onderzocht te hebben.

Betreffende mijn specialiteit: vindt u in bijlage mijn verslag en meld ik u de toestand van de kandida(a)t(e) voor het bekomen van een **rijbewijs van groep 2** voor de hierna vermelde categorieën of subcategorieën: (*)☐ **rijgeschikt** **zonder aanpassingen** voorwaarden noch beperkingen, voor (*)☐ alle categorieën.☐ de categorieën: ☐ B ☐ C ☐ C1 ☐ D ☐ D1 ☐ B+E ☐ C+E ☐ C1+E ☐ D+E ☐ D1+E☐ **niet rijgeschikt** voor (*)☐ alle categorieën.☐ de categorieën: ☐ B ☐ C ☐ C1 ☐ D ☐ D1 ☐ B+E ☐ C+E ☐ C1+E ☐ D+E ☐ D1+E☐ **rijgeschikt** **met voorwaarden of beperkingen** voor de bestuurder voor (*)☐ alle categorieën.☐ de categorieën: ☐ B ☐ C ☐ C1 ☐ D ☐ D1 ☐ B+E ☐ C+E ☐ C1+E ☐ D+E ☐ D1+E☐ code 01.01: bril☐ code 01.02: contactlenzen☐ code 01.06: bril of contactlenzen☐ code 01.07: specifiek gezichtshulpmiddel☐ code 02: gehoorprothese/hulp communicatie☐ code 03.01: prothese/orthese aan bovenste lichaamslid in combinatie met☐ a (links) ☐ b (rechts) ☐ c (hand) ☐ d (voet) ☐ e (midden) ☐ f (arm) ☐ g (duim)☐ code 03.02: prothese/orthese aan onderste lichaamslid in combinatie met☐ a (links) ☐ b (rechts) ☐ c (hand) ☐ d (voet) ☐ e (midden) ☐ f (arm) ☐ g (duim)☐ code 61: beperkt tot verkeersdeelname (bijvoorbeeld: van 1 uur na zonsopgang tot 1 uur voor zonsondergang)☐ code 62: beperkt tot verkeersdeelname binnen een straal van km rond de woonplaats of alleen in de aangegeven plaats of streek:☐ code 63: alleen rijden zonder passagiers☐ code 64: beperkt tot het rijden met een snelheid van niet meer dan km/h;☐ code 65: rijden alleen toegestaan in gezelschap van andere rijbewijshouder☐ code 66: beperkt tot het besturen zonder aanhangwagen☐ code 67: niet geldig op autosnelwegen☐ code 68: alcohol niet toegestaan☐ **rijgeschikt** **met aanpassingen aan het voertuig** (*)☐ alle categorieën.☐ de categorieën: ☐ B ☐ C ☐ C1 ☐ D ☐ D1 ☐ B+E ☐ C+E ☐ C1+E ☐ D+E ☐ D1+E☐ code☐ code☐ code

Op basis van medische vaststellingen en overeenkomstig bijlage 6 en artikel 44 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, heeft dit rijgeschiktheidsadvies een

geldigheidsduur beperkt tot/...../.....

Ik verklaar dat ik de mij ter beschikking gestelde medische adviezen gedurende een periode van 6 jaar in het dossier van de kandida(a)t(e) zal bewaren.

Identificatie van de kandida(a)t(e)

Naam:

Voornaam:

Geboortedatum:/...../.....

Rijksregisternummer (facultatief):

Adres:

Identificatie van de geneesheer

Naam:

Adres:

.....

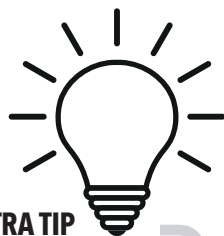
Datum: Stempel

Handtekening:

(*) Aankruisen wat van toepassing

Een patiënt wordt rijgeschikt verklaard als er een gunstig rijgeschiktheidsadvies is van de behandelend arts, waar ook de eventuele voorwaarden of beperkingen en aanpassingen aan het voertuig worden opgenomen. Daarnaast is de patiënt verplicht om een **oogonderzoek** te doen. Het beste oog dient een gezichtsscherpte van minimum 8/10 te behalen en het slechtste oog 1/10 of meer, indien nodig met een optische correctie, om rijgeschikt verklaard te kunnen worden. Indien er complicaties zijn ter hoogte van de ogen, het zenuwstelsel, het hart of de bloedvaten, is extra advies van de betrokken, of de desbetreffende specialist noodzakelijk.

Het is wettelijk verplicht dat patiënten die een professioneel rijbewijs hebben, minimum 2x/dag en op voor het rijden relevante tijdstippen de bloedglucosewaarden meten en de nodige maatregelen nemen indien nodig.

EXTRA TIP

De behandelend arts levert een rijgeschiktheidsadvies voor groep 2 af en geeft daarbovenop een rijgeschiktheidsattest voor groep 1 mee aan de patiënt. De arbeidsgeneesheer zal niet altijd een rijgeschiktheidsattest voor groep 1 meegeven.

De arbeidsgeneesheer vult op basis van het rijgeschiktheidsadvies en de uitslag van het oogonderzoek in voor welke categorieën of subgroepen (dezelfde overeenkomstig met het rijbewijs) de patiënt rijgeschikt is en vult de beperkte geldigheidsduur correct in. Het aangepast rijbewijs voor groep 2 is **maximum drie jaar** geldig.

Na ondertekening en noteren van de datum dat het voorgeschreven is, geeft de arbeidsgeneesheer het rijgeschiktheidsattest mee en gaat de patiënt naar de dienst bevolking in het gemeentehuis. Het is belangrijk dat de patiënt zijn/haar identiteitskaart en het oude rijbewijs bij zich heeft.

KOSTEN

Voor een aangepast professioneel rijbewijs betalen patiënten steeds een administratieve kost. Hier houden ze best rekening mee!

GROEP 1 = PRIVAAT VERVOER**AM, A, A1, A2, B, B+E, G**

BEHANDELING	RIJGESCHIKTHEIDSATTEST VIA	GELDIGHEIDSDUUR
Leefstijlaanpassingen Orale antidiabetica Injecties met GLP-1-analogen Tot en met 2 insuline-injecties/dag	Huisarts	Maximum 5 jaar
3 of meer insuline-injecties/dag Insulinepomp	Endocrinoloog	
Verhoogd risico op een ernstige hypo Na een ernstige hypo		
Recurrente hypo na een wachttijd van minimum 3 maanden met intrekking van het rijbewijs		

GROEP 2 = PROFESSIONEEL VERVOER**C, C+E, C1, C1+E, D, D+E, D1, D1+E**

BEHANDELING	RIJGESCHIKTHEIDS- ATTEST VIA	RIJGESCHIKTHEIDS- ADVIES NODIG VAN	GELDIGHEIDSDUUR
Leefstijlaanpassingen Orale antidiabetica die geen hypo's veroorzaken	Arbeidsgeneesheer	Huisarts Verslag oogarts	Maximum 3 jaar
Insuline-injecties Insulinepomp Orale antidiabetica die hypo's veroorzaken		Endocrinoloog Verslag oogarts	
Recurrente hypo na een wachttijd van minimum 3 maanden met intrekking van het rijbewijs			

De maximale geldigheidsduur van het aangepast rijbewijs
is afhankelijk van de groep waarin de patiënt zit en
niet van de leeftijd van de bestuurder.

HYPOGLYCEMIE

Een hypoglycemie wordt gezien als de belangrijkste factor die verkeersrisico's bij personen met diabetes verhoogt. Langetermijncomplicaties zoals retinopathie, neurologische problemen en hart- en vaatziekten beïnvloeden ook in zekere mate de rijvaardigheid, maar op een meer voorspelbare manier.

Het is belangrijk dat de behandelend arts een goed inzicht heeft of de patiënt al dan niet wordt behandeld met diabetesmedicatie (oraal en injecteerbaar) die een verhoogd risico op een hypoglycemie met zich meebrengt.

VERHOOGD RISICO OP EEN HYPOGLYCEMIE

KLASSE	STOFNAAM
Sulfonylurea	Glibenclamide
	Gliclazide
	Glimepiride
	Glipizide
	Gliquidon
Gliniden	Repaglinide
Insuline	Insuline lispro
	Insuline aspart
	Insuline glulisine
	Regular insuline
	Insuline isofaan
	Insuline glargine
	Insuline detemir
GLP-1-analoog + basaal insuline	Combinatiepreparaten
	Insuline degludec + liraglutide

BEPERKT RISICO OP EEN HYPOGLYCEMIE

KLASSE	STOFNAAM
Biguaniden	Metformine
Glitazones	Pioglitazon
Alfa-glucosidaseremmers	Acarbose
DPP-4-inhibitoren (gliptinen)	Alogliptine
	Linagliptine
	Saxagliptine
	Sitagliptine
	Vildagliptine
SGLT-2-inhibitoren (gliflozinen)	Canagliflozine
	Dapagliflozine
	Empagliflozine
Combinatiepreparaten Gliptine + Metformine	Vildagliptine + Metformine
	Sitagliptine + Metformine
	Linagliptine + Metformine
	Saxagliptine + Metformine
	Alogliptine + Metformine
Combinatiepreparaten Gliflozine + Metformine	Empagliflozine + Metformine
	Canagliflozine + Metformine
	Dapagliflozine + Metformine
GLP-1-analogen (incretinemimetica)	Dulaglutide
	Exenatide
	Liraglutide
	Lixisenatide

BCFI, www.bcfi.be,
geraadpleegd op 25/09/2018.
Lijst is niet exhaustief en wijzigt met
de tijd/terugbetalingsvoorwaarden.

EDUCATIE

- Een autorit wordt pas gestart met een veilige bloedglucosewaarde van 90 mg/dl of hoger. Bespreek als behandelend arts de grenswaarde met de patiënt. Staat er een lange rit gepland, dan zijn voldoende pauzes belangrijk. Indien mogelijk, wordt best om de twee uur een nieuwe bloedglucosemeting gedaan.
- De patiënt dient altijd een bloedglucosemeter bij zich te hebben. Er wordt met de patiënt besproken hoe frequent en in welke omstandigheden ze de bloedglucosewaarden moeten meten. Er wordt best aangeraden om alle waarden te noteren in een dagboekje, zodat dit op een later tijdstip aan de behandelend arts kan worden voorgelegd.
- Bij extra fysieke inspanningen/activiteiten onderweg, zoals laden en lossen of een lekke band vervangen, kunnen de bloedglucosewaarden sneller dalen dan verwacht.
- Neemt de patiënt bloedglucoseverlagende medicatie (oraal en injecteerbaar) met verhoogd risico op een hypoglycemie, dan moet hij/zij wettelijk gezien altijd snelle suikers (bv. druiven-suiker, cola ...) binnen handbereik hebben in het voertuig. Daarnaast kan de patiënt best ook altijd iets van trage suikers (bv. vezelrijke koek) in de auto hebben liggen.
- Maaltijden en snacks worden best op tijd ingenomen. Na een insuline-injectie of de inname van orale antidiabetica wordt er eerst gegeten vooraleer men achter het stuur gaan zitten.
- Als de patiënt een hypo krijgt, moet hij/zij zo snel mogelijk (maar op een veilige plaats) aan de kant gaan staan en snelle suikers in nemen. Als de bloedglucosewaarden terug goed (≥ 90 mg/dl) staan, kan er opnieuw gereden worden. De hersenen hebben minimum 30 minuten nodig vooraleer ze terug perfect werken. Gedurende die tijd mag er dan zeker ook niet met de auto gereden worden.
- Bij een ernstige hypoglycemie, bv. wanneer ze betrokken zijn bij een ongeval door een hypoglycemie, bij veranderingen in de woon- en/of werksituatie of bij diabetescomplicaties, neemt de patiënt best contact op met de behandelend arts. Samen wordt gekeken hoe de diabetesbehandeling kan worden geoptimaliseerd.

GOED OM WETEN

Wat indien de patiënt geen aangepast rijbewijs wil?

De behandelend arts is verplicht om de patiënt in te lichten dat er een wettelijke verplichting is om het rijbewijs aan te passen binnen de vier werkdagen na diagnose. De behandelend arts bepaalt of de patiënt al dan niet rijgeschikt is. De behandelend arts neemt in het Globaal Medisch Dossier (GMD) op dat de patiënt op zijn wettelijke verplichtingen is gewezen, waardoor hij/zij niet verantwoordelijk kan worden gesteld. Alle informatie wordt gedurende minimum 6 jaar bewaard in het GMD.

Wie of wat is CARA?

CARA staat voor 'Centrum voor Rijgeschiktheid en voertuigAanpassing' en is een afdeling van het VIAS (het vroegere BIVV of Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid). Hier kunnen personen met diabetes terecht voor een rijgeschiktheids-onderzoek wanneer er een vermindering van de functionele vaardigheden (bv. amputatie van de voet of het onderbeen) is, die eventueel een invloed kan hebben op het besturen van een motorvoertuig. Deze instantie beslist ook over de eventuele aanpassingen aan het voertuig en het al dan niet opleggen van beperkingen op het gebruik van het rijbewijs. CARA is telefonisch bereikbaar op het nummer 02/244 15 52 of via mail (cara@vias.be).

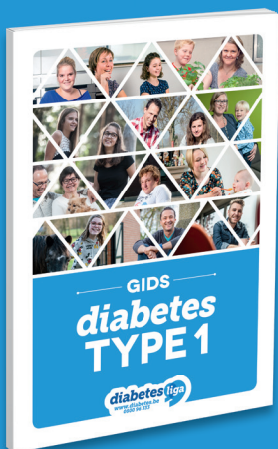
Hoe lang zijn de resultaten van het oogonderzoek geldig?

Bij een niet-evolutieve oogaandoening mag het resultaat van het oogonderzoek maximum 6 maanden oud zijn. Dit geldt zowel voor een aangepast rijbewijs groep 1 (indien van toepassing) als groep 2.

Via onderstaande links kan je alle documenten terugvinden:

WWW.DIABETES.BE/DIABETES-HET-VERKEER
WWW.DIABETES.BE/RIJGESCHIKTHEIDSATTEST

Als behandelend arts kan je ook altijd doorverwijzen naar de brochure '**Diabetes: veilig in het verkeer**' die is opgesteld voor de patiënt.

NIET-LEDEN: € 8
LEDEN: € 5
NIEUWE LEDEN: **GRATIS**
(NIET VIA WEBSHOP)

LEDEN: € 15,99
NIET-LEDEN: € 22,99
NIEUWE LEDEN: € 12,99
(VIA KORTINGSCODE)

**SHOP
ONLINE**

Surf naar
shop.diabetes.be

**ONTDEK ONZE
WEBSHOP!**

Surf naar
shop.diabetes.be

webshop
diabetes

**Korting tot 25%
voor leden Diabetes Liga**

- ⦿ Ruim assortiment
- ⦿ Kwaliteitsvolle producten voor je dagelijkse diabeteszorg
- ⦿ 75 jaar ervaring in diabetes
- ⦿ Veilig online betalen
- ⦿ Snelle en correcte levering (thuis of afhaalpunt)

diabetes *liga*

www.diabetes.be
0800 96 333

Met de steun van

**Nationale
Loterij**

MSD

INVENTING FOR LIFE

Diabetes Liga
Ottergemsesteenweg 456
9000 Gent
T 09 220 05 20
F 09 221 00 82
E liga@diabetes.be
www.diabetes.be